

UDVALGTE EKSEMPLER PÅ GOD PRAKSIS

Undersøgelse af de kommunale redningsberedskabers dimensionering og robusthed

December 2019

INDLEDNING

Dette inspirationskatalog for god praksis er udarbejdet som led i undersøgelsen af de kommunale redningsberedskabers robusthed og dimensionering, som Implement Consulting Group gennemfører på vegne af Forsvarsministeriet.

Det følger af opgavebeskrivelsen at:

”Det indebærer, at undersøgelsen skal...beskrive forskellige former for god praksis, som bidrager til at sikre robustheden i de kommunale redningsberedskaber, fx gennem hensigtsmæssig dimensionering og samarbejde på tværs”

Det følger endvidere at:

”På baggrund af afdækningen og kortlægningen skal konsulenten beskrive god praksis for de undersøgte områder. Det bemærkes, at god praksis kan komme til udtryk på forskellige måde, bl.a. på grund af variationer i rammer og vilkår for de enkelte kommunale redningsberedskaber.”

Formålet med eksemplerne er at give et indblik i god praksis i de kommunale redningsberedskaber, der eventuelt kan inspirere andre.

Kataloget skal understøtte udviklingen af samarbejdet på tværs af de kommunale redningsberedskaber samt samarbejdet med statslige aktører med henblik på at styrke den samlede robusthed.

UDVÆLGELSE AF GOD PRAKSIS

Kataloget indeholder eksempler på god praksis, der er afdækket ved Implements gennemgang af de risikobaserede dimensioneringsplaner (RBD'er, spørgeskemabesvarelser samt interviews med kommunale redningsberedskaber, ejerkommuner, Beredskabsstyrelsen og Beredskabsforbundet.

Efterfølgende er eksemplerne blevet uddybet, nuanceret og kvalificeret i dialog med de kommunale redningsberedskaber.

De eksempler, som er udvalgt til præsentation i dette katalog, er medtaget ud fra en vurdering af deres interesse og mulige potentiale for at kunne inspirere andre redningsberedskaber.

De kommunale redningsberedskaber har forskellige forudsætninger, muligheder og behov. Derfor er det lokale forhold, der afgør, hvilke former for god praksis, der reelt kan inspirere og bidrage til øget robusthed.

Udvælgelsen af god praksis er baseret på kvalitative kriterier om:

- Praksissen forøger robustheden
- Praksissen anvendes af få redningsberedskaber.

God praksis er ikke kun hentet fra de største beredskaber, men fra et bredt spektrum af kommunale redningsberedskaber med forskellig størrelse og rammevilkår.

I materialet fremgår 16 eksempler på god praksis beskrevet af Implement – hver med et formål, en beskrivelse, fordele og ulemper samt overvejelser i forbindelse med implementering. Derudover har Implement beskrevet en række cases med redningsberedskabers konkrete anvendelse af god praksis.

AFGRÆNSNING AF GOD PRAKSIS

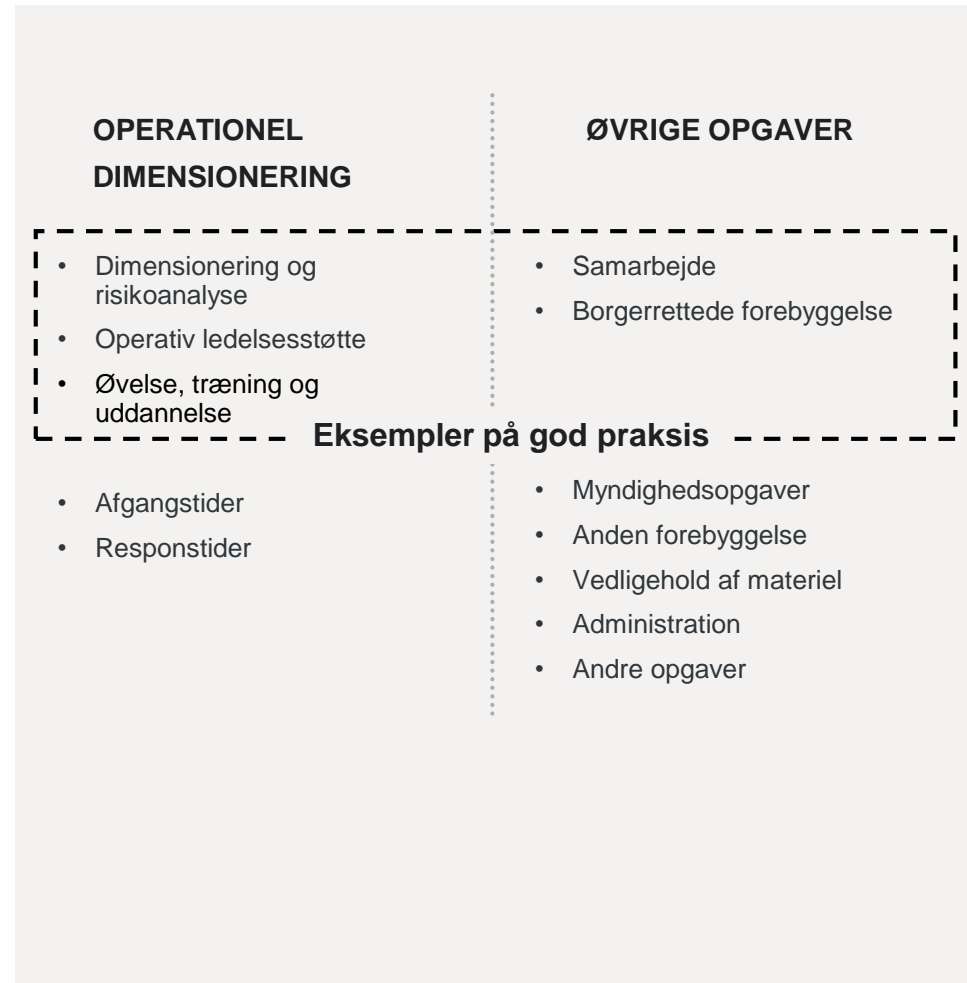
På de følgende slides beskrives 16 eksempler på god praksis, som kan bidrage til at sikre robustheden i de kommunale redningsberedskaber, bl.a. gennem hensigtsmæssig dimensionering og samarbejde på tværs. Forslagene omhandler følgende temaer:

- Dimensionering og risikoanalyse
- Operativ ledelsesstøtte
- Øvelse, træning og uddannelse
- Samarbejde
- Borgerrettet forebyggelse

Eksemplerne omfatter ikke god praksis inden for afgangstider, responstider, vedligehold af materiel, administration og andre opgaver.

Opgavebeskrivelsen fortolkes således, at disse temaer ligger uden for opgavens centrale fokus.

illustration

1. DIMENSIONERING OG RISIKOANALYSE

1. Risikobaseret dimensioneringsplan
2. Dimensionering, der sikrer tid til øvelser og uddannelse
3. Rekruttering til deltidsstillinger

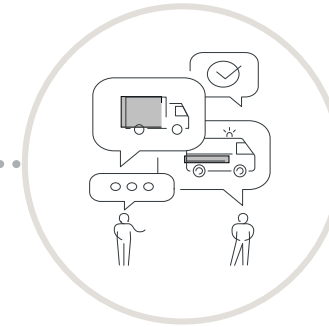
2. OPERATIV LEDELSESSTØTTE

1. Vagtcentral med tværgående disponering
2. Tværgående overblik over ledig kapacitet
3. Specialiseret operativ støtte til indsatslederen
4. Taktisk støtte til indsatslederen
5. Samlokaliseret vagtcentral

3. ØVELSE, TRÆNING OG UDDANNELSE

1. Fælles efteruddannelse af brandfolk
2. Fælles efteruddannelse af indsatsledere
3. Fælles anvendelse af trænings- og øvelsesfaciliteter

4. SAMARBEJDE

1. Formaliserede aftaler mellem KRB'er om assisterende kapacitet
2. Aftaler med andre aktører om assisterende kapacitet
3. Samarbejde om udviklingsopgaver

5. BORGERRETET FOREBYGGELSE

1. Inddragelse af andre aktører i den borgerrettede forebyggelse
2. Systematisk arbejde med nedbringelse af blinde alarmer

OVERSIGT OVER VIRKNINGER AF GOD PRAKSIS

VURDERING AF VIRKNINGER AF GOD PRAKSIS

Alle eksempler på god praksis er vurderet ud fra, om de bidrager til at (1) øge robustheden i redningsberedskaberne (R), (2) forbedre dimensioneringen af redningsberedskaberne (D) samt (3) hvor implementerbar god praksis er, hvis det skal udbredes til alle redningsberedskaber (I). Vurderingerne findes i tabellen til højre. En kvart sort kugle betyder at eksemplet kun i mindre grad bidrager til robusthed/dimensionering eller er implementerbart, mens en helt sort kugle betyder, at eksemplet i høj grad bidrager til robusthed/dimensionering eller er implementerbart.

VURDERINGER BYGGER PÅ DRØFTELSE MED REDNINGSBEREDSKABER OG BEREDSKABSSTYRELSEN

Vurderingen af effekterne bygger på Implements kvalitative vurdering, drøftelser med de kommunale redningsberedskaber og Beredskabsstyrelsen.

Der er ikke foretaget kvantitative analyser af effekter eller detaljeret kortlægning af implementeringsforudsætninger som afsæt for vurdering af virkning og implementerbarhed af de udvalgte eksempler.

Eksempler på god praksis	R	D	I
1.1 Risikobaseret dimensioneringsplan			
1.2 Dimensionering, der sikrer tid til øvelser og uddannelse			
1.3 Rekruttering til deltidsstillinger			
2.1 Vagtcentral med tværgående disponering			
2.2 Tværgående overblik over ledig kapacitet			
2.3 Specialiseret operativ støtte til indsatslederen			
2.4 Taktisk støtte til indsatslederen			
2.5 Samlokaliseret vagtcentral			
3.1 Fælles efteruddannelse af brandfolk			
3.2 Fælles efteruddannelse af indsatsledere			
3.3 Fælles anvendelse af trænings- og øvelsesfaciliteter			
4.1 Formaliserede aftaler mellem KRB'er om assisterende kapacitet			
4.2 Aftaler med andre aktører om assisterende kapacitet			
4.3 Samarbejde om udviklingsopgaver			
5.1 Inddragelse af andre aktører i den borgerrettede forebyggelse			
5.2 Systematisk arbejde med nedbringelse af blinde alarmer			

1.1 RISIKOBASERET DIMENSIONERINGSPLAN

FORMÅL:

- Mere datadreven dimensionering
- Tydeligere kobling mellem risici-scenarier og dimensionering
- Bedre muligheder for at følge op på servicemål og indsatsudvikling

BESKRIVELSE

- De nuværende risikobaserede dimensioneringsplaner indeholder næsten alle risikoanalyser, der baseres på historiske data samt dialog med egne brandfolk.
- Der er imidlertid stor forskel på de datakilder, der anvendes, herunder transparens omkring det anvendte datagrundlag.
- Analyserne indeholder i de fleste redningsberedskaber omfattende beskrivelser af både standardhændelser fra containerbrande til større hændelser som kemihændelser i risikovirksomheder.
- Men koblingen mellem den valgte dimensionering og skitserede risikoscenarier fremstår ofte uklare.
- Der fremgår sjældent nogen eksplicit prioritering af forebyggelsesindsatsen.
- Derved fremstår analyserne som gennemsnitsbetragtning som ufokuserede.
- Samtidig fremstår planerne meget uens i deres format, indhold og struktur. Det afspejler bl.a., at en del af RBD'erne er sammenskrivninger af RBD'er fra før beredskabssammenlægningen og udformningen af den eksisterende RBD-vejledning.
- Der kan peges på god praksis blandt KRB'erne i forhold til at anvende datakilder til at prognosticere geografiske forskydninger af befolkningen, byudvikling og ændring i erhvervsstruktur og dermed fremtidige hændelsestyper, der påvirker risikobilledet og dimensioneringen.
- Der kan også peges på god praksis i forhold til at simulere kapacitetsbehov i forhold til større risici og særlige scenarier.
- Der kan endelig peges på god praksis i forhold til at specificere servicemål for en bred vifte af operationelle og øvrige opgaver, der påhviler de enkelte kommunale redningsberedskaber.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	☾
Forbedre dimensionering	🌑
Implementerbarhed	🌑

CASE

- **Anvendelse af data til prognosticering:** Østjyllands Brandvæsen anvender kommunernes plandata og data fra BBR-registeret om bygningsmassens beskaffenhed til at analysere den nuværende og fremtidige risikoprofil, herunder den optimale stationsplacering.
- **Simulering af særlige scenarier.** Flere redningsberedskaber simulerer et mandskabs- og materielbehov for (generiske), større risici, for at sikre at beredskabet kan håndtere hændelser, eventuelt med støtte fra andre beredskaber ved at se på de kapaciteter, der skal være fremme inden for bestemte tidsintervaller. Enkelte redningsberedskaber, herunder Hovedstadens Beredskab og Sydvestjysk Brandvæsen beskriver, hvordan dette påvirker dimensioneringen.
- **Servicedeclarationer.** Østjyllands Brandvæsen og Trekant Brand m.fl. angiver specifikke servicedeclarationer for responstider, forebyggelsesindsats og myndighedsudøvelse i deres RBD, som kan efterprøves af ejerkreds og BRS.
- **Forhåndsdialog om planen for det kommunale redningsberedskab.** Beredskabsstyrelsen havde i foråret 2019 en forhåndsdialog med Sydvestjysk Brandvæsen om redningsberedskabets udkast til plan. Forhåndsdialogen førte til en række justeringer i bl.a. risikoprofil, scenarie- og kapacitetsanalyser, en mere udtømmende beskrivelse af dimensionering, uddannelse og øvelser samt bedre argumentation og dokumentation. Tilbagemeldinger fra Østsjælland Beredskab og Trekantsområdet Brandvæsen peger i retning af positive erfaringer med forhåndsdialog.
- **Trykprøvning af RBD hos andre aktører.** Trekantsområdet Brandvæsen har gennemført en høringsproces med naboberedskaber, risikovirksomheder, kommunale forvaltninger mv. for at sikre overensstemmelse og tilstrækkelighed af RBD'en.
- **Målsætninger for forebyggelse.** Brand & Redning Sønderjylland har i deres RBD beskrevet målsætninger og fremgangsmåde for borger- og erhvervsrettet brandforebyggelse

1.1 RISIKOBASERET DIMENSIONERINGSPLAN

FORDELE

- Mere datadreven dimensionering.
- Tydeligere kobling mellem risiko-scenarier og dimensionering
- Mere entydig stillingtagen til planlægning og dimensionering i forhold til større hændelser fremfor standardhændelser
- Bedre muligheder for at følge op på servicemål og udvikling
- Bedre sammenhæng i dimensionering blandt kommunale redningsberedskaber med aftaler om assisterende kapacitet

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Der er behov for, at RBD'ernes formål, formkrav, fokus, dataanvendelse og analysekvalitet fremadrettet bliver tydeligere beskrevet med vejledninger, retningslinjer og eksempler på god praksis.
- Endvidere er det væsentligt, at der vælges et RBD-format, der inddrager hensynet til RBD'ens fremadrettede anvendelighed som arbejdsredskab, der støtter de kommunale redningsberedskabers virke, således at RBD'en bliver mere end et compliance dokument.
- Øget dialog på tværs af beredskabsaktører og andre aktører om risici og dimensionering.

ULEMPER

- Ingen

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Bedre risikoanalyser stiller i nogen grad krav om større analytisk kapacitet hos de enkelte redningsberedskaber
- Det kunne ske ved fælles udvikling af værktøjer og standardiserede opgørelser, som stilles til rådighed for de kommunale redningsberedskabers RBD-proces, eller ved at Beredskabsstyrelsen fremadrettet stiller yderligere analysekapacitet eller værktøjer til rådighed.
- Da RBD'erne som udgangspunkt udarbejdes én gang i hver valgperiode, vil der gå en rum tid, inden et nyt format er implementeret på tværs af redningsberedskaber

1.2 DIMENSIONERING, DER SIKRER TID TIL ØVELSER OG UDDANNELSE

FORMÅL:

- Øget robusthed gennem forbedrede muligheder for at gennemføre større øvelser, træning og uddannelse

BESKRIVELSE

- Flere kommunale redningsberedskaber har et ønske om at kunne gennemføre flere større øvelser, end i dag.
- I dag bliver større øvelser oftest gennemført i regi af LBS'en – primært som skrivebordsøvelser.
- Lavere hyppighed af reelle alarmer over tid indebærer, at øvelse og træning i højere grad må bidrage til kompetenceudvikling frem for praktisk erfaring.
- Øvelser og træning er både ressourcekrævende at planlægge og gennemføre.
- Når der gennemføres øvelser og træning, er det nødvendigt at tilbageholde vagtgående mandskab, så responstiden ikke påvirkes af aktiviteten. Det betyder, at redningsberedskaberne ikke får lige så meget udbytte af øvelserne mv., som de kunne.
- Enkelte redningsberedskaber dimensionerer redningsberedskabet, så det er muligt at afholde hyppigere øvelser og træning, også med det vagtsatte mandskab
- Dette kan gøres ved, at andre stationer inden for eget redningsberedskab, naboberedskaber eller BRS varetager udrykningen i en kortere periode, som minimerer påvirkningen af serviceniveauer.
- Der kan enten være tale om en simpel udvidelse af slukningsområdet for en nabostation eller forskydning af materiel og personel på tværs af slukningsområder for at sikre en lavere responstid.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Bornholms Beredskab:** BRS benyttes som udrykningsstyrke, hvis en af redningsberedskabets egne stationer er på øvelse.
- **Østjyllands Brandvæsen og Beredskab og Sikkerhed** har indgået samarbejde om at dække hinandens yderområder i forbindelse med øvelsesaktivitet.
- **Hovedstadens Beredskab** har i dimensioneringsplanen fastlagt, hvordan servicemål kan indfris, hvis en enkelt station er "slukket". Det bemærkes, at dette primært kan lade sig gøre på grund af de små afstande mellem stationerne.
- **Beredskaberne i hovedstadens vagtcentralområde** foretager indbyrdes forskydning på tværs af beredskabsgrænserne i forbindelse med afholdelse af øvelse, træning og uddannelse.

1.2 DIMENSIONERING, DER SIKRER TID TIL ØVELSER OG UDDANNELSE

FORDELE

- Øget øvelsesaktivitet: Flere redningsberedskaber peger på at øvelsesaktivitet er en afgørende faktor i forhold til at kunne fastholde et kompetent beredskab

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Der skal implementeres samarbejdsorganisationer og eventuelle afregningsaftaler på tværs af redningsberedskaber, sådan at øvelser kan planlægges i god tid, og der kan sikres nok mandskab på nabostationer til en eventuelt udrykning
- Der skal planlægges øvelser, så øvelsestiden udnyttes.

ULEMPER

- Der vil være påvirkninger af responstid og eksponeringen for samtidige hændelser i perioder, hvor stationer er optaget af øvelsesaktivitet. Der skal følges tæt op på dette, så det løbende vurderes, om det udgør et større problem.

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Det er svært for andre stationer at tage over i yderområder, hvor der er langt mellem stationer. Her kan en udstationering fra BRS være en bedre løsning, forudsat at BRS' ressourceforbrug står mål med udbyttet.
- Der skal allokeres ressourcer til at planlægge øvelser. Det kan i dag være udfordrende for redningsberedskaberne at skabe tid til at planlægge større øvelser, som kræver koordinering mellem sektorer, inddragelse af figuranter med videre. Det skal undersøges, om BRS kan støtte op ift. planlægning af øvelser.
- Øvelser vil fortsat drive et øget ressourceforbrug, bl.a. til planlægning, aflønning af deltidsbrandmænd, evt. meruddannelse af frivillige mv. Mulighederne for omlægning af øvelsesaktivitet kan være begrænsede for beredskaber med entreprisekontrakter i den igangværende kontraktperiode, alt efter afregningsmodellerne for øvelse

1.3 REKRUTTERING TIL DELTIDSSTILLINGER

FORMÅL:

- Øget rekruttering af deltidsansatte brandfolk
- Fastholdelse af værnepligtige i en beredskabskarriere

BESKRIVELSE

- De kommunale redningsberedskaber baserer sig i høj grad på deltidsansatte brandfolk.
- Tilbagemeldinger fra de kommunale redningsberedskaber indikerer, at der fremadrettet kan imødeses knaphed på deltidsansatte brandfolk.
- Efter gældende regler skal deltidsansatte brandfolk, der er vagtsat på 1. udrykningen, kunne afgå med slukningstoget inden for 5 min. efter alarm.
- Øget koncentration af arbejdspladser omkring de større byer og høje boligpriser i bykerne øger generelt afstanden mellem bolig og arbejde og dermed pendling for en stadig større del af arbejdsstyrken.
- Det indebærer en generel udfordring i forhold til at rekruttere personer til deltidsstillinger, der både bor og arbejder i 5 minutters afstand af brandstationer.
- Samtidig kan det være en udfordring at finde arbejdsgivere, der accepterer fravær i forbindelse med udrykning.
- Beredskabsforbundet driver en rekrutteringsportal for beredskaberne. Undersøgelser viser, at 56 pct. af ansøgerne til deltidsstillinger gennem BlivBrandmandNu.dk ikke får svar fra de kommunale redningsberedskaber.
- Interviews med værnepligtige hos BRS tyder på, at op mod halvdelen af et hold er positive overfor en karriere som brandmand.
- Værnepligtige har allerede en brandmandsuddannelse og kan i princippet være på vagt efter introduktion til materiel og lokalområdet
- Det gælder imidlertid, at de værnepligtige befinder sig i en etableringsfase, hvor de ønsker sig studie, fuldtidsarbejde og bolig. Disse forhold kan være vanskelige at forene med en deltidskarriere som brandmand.
- Tilbagemeldingerne fra værnepligtige peger entydigt i retning af, at lettere adgang til bolig i forbindelse med deltidsansættelse kunne være udslagsgørende i forhold til at vælge en deltidskarriere.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	☾
Forbedre dimensionering	☾
Implementerbarhed	☾

CASES

- **Ansættelse af deltidsbrandfolk i kommunale fuldtidsstillinger.** En række beredskaber, herunder Midtjysk Brand og Redning, forestår en række opgaver for ejerkommunerne i form af kørsel, mekanikerydelser mv, der medgår til at finansiere det kommunale redningsberedskab. Den indtægtsdækkede virksomhed sikrer, at deltidsansatte brandfolk kan ansættes på fuld tid i kommunale serviceopgaver.
- **Ungdomsboliger for deltidsansatte brandfolk:** Nordjyllands Beredskab har reserveret et kompleks af ungdomsboliger ved brandstationen i Aalborg til uddannelsessøgende, der er deltidsbeskæftigede som brandfolk. Der forelægger pt. ingen data for ændret adfærd i forhold til søgningen til deltidsstillinger efter ordningens etablering. De overordnede erfaringer med ordningen er imidlertid positive.
- **Nationalt og lokalt koordinerede kampagner.** Undersøgelser fra Beredskabsforbundet (BF) viser, at nationalt og lokalt koordinerede kampagner, bl.a. via målrettede annoncer på sociale medier, er den mest effektive rekrutteringskanal. Der kan peges på en række succesfulde rekrutterings-kampagner med op til 10 besatte deltidsstillinger i ét beredskab i forlængelse af en enkelt kampagne, bl.a. Midtjysk Brand & Redning, Skive, Vojens og Helsingør.
- **Ledelsesmæssig prioritering.** Erfaringer fra BF viser, at rekrutteringskampagner har størst succes, når kampagnerne er (1) centralt forankret i redningsberedskaberne, (2) der afsættes dedikerede ressourcer til processen og (3) ledelsen tager hurtig kontakt til relevante kandidater. Der kan peges på en række erfaringer fra Falck.
- **Samarbejder med andre lokale beredskabsaktører.** Erfaringer fra bl.a. Midtjysk Brand og redning peger på større eksponering og opmærksomhed ved fælles lokale kampagner med bl.a. politi og hjemmeværn
- **Fokus på rekrutteringspipeline.** Undersøgelser fra BF viser, at skæv aldersmæssig sammensætning får yngre deltidsbrandfolk til at sige op. Løbende rekruttering og jævn aldersfordeling spiller en central rolle for fastholdelse.
- **Fokus på fastholdelse i opstartsperioden.** Erfaringerne viser, at tidlig brandmandsuddannelse og indsættelse spiller en væsentlig rolle for fastholdelse af deltidsansatte og frivillige. Brand & Redning Sønderjyllands uddannelsesafdeling gennemfører årligt to grunduddannelser og to funktionsuddannelser, således at brandmænd kan uddannes og indsættes hurtigt.

1.3 REKRUTTERING TIL DELTIDSSTILLINGER

FORDELE

- Ansættelse af deltidsansatte brandfolk i indtægtsdækkede kommunale fuldtidsstillinger indebærer generelt, at kommunale redningsberedskaber kan opretholde et højere robusthedsniveau ved et uændret udgiftsniveau. Samtidig overkommes centrale udfordringer med deltidsberedskabers vagtsætning i dagtimerne.
- Privilegeret adgang til ungdomsboliger øger tidligere værnepligtiges (og andre unges) tilskyndelse til at forsætte i en beredskabskarriere. Derved vedligeholdes og nyttiggøres de værnepligtiges uddannelse efter hjemsendelse. Samtidig reduceres uddannelsesomkostningerne for de kommunale redningsberedskaber.

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Ansættelse af deltidsansatte brandfolk i indtægtsdækkede kommunale fuldtidsstillinger forudsætter, at de kommunale redningsberedskaber indgår aftale med ejerkommunerne om levering af ydelser til den kommunale opgaveløsning. Endvidere forudsættes der et kompetencematch mellem potentielle deltidsansatte og de løste opgaver.
- Privilegeret adgang til ungdomsboliger for deltidsansatte brandfolk forudsætter, at der forefindes uddannelse, praktikpladser eller andre arbejdspladser i byer med brandstationer, der er relevante for unge, der potentielt kunne ansøge om deltidsansættelse ved et redningsberedskab. Ordningen forudsætter også, at redningsberedskaberne eller ejerkommunerne kan disponere over ungdomsboliger inden for gældende lovgivning eller planlægger at etablere boliger, som kan reserveres til disse formål.

ULEMPER

- Ansættelse af deltidsansatte brandfolk i indtægtsdækkede kommunale fuldtidsstillinger afgrænser den potentielle rekrutteringsbase. Det skyldes, at de løste opgaver ofte forudsætter en mekanikeruddannelse eller anden teknisk uddannelse.
- Privilegeret adgang til ungdomsboliger for uddannelsessøgende deltidsansatte brandfolk løser ikke rekrutteringsudfordringerne, hvor de er størst – uden for de større uddannelsesbyer
- Der er generelt mangel på studieboliger og andre boliger til unge. Et valg om at give unge med deltidsansættelse i brandvæsener fortrinsret, kan derfor ikke ses uafhængigt af behovene for at tilgodese andre hensyn end de beredskabsmæssige.

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Spændeviden i den indtægtsdækkede virksomhed kan være for smal til at sikre et bredt rekrutteringsgrundlag for deltidsstillinger.
- Privilegeret adgang til ungdomsboliger for deltidsansatte brandfolk har begrænset anvendelighed i byer uden uddannelsesinstitutioner.
- Såfremt at redningsberedskaberne eller ejerkommunerne ikke allerede kan disponere over ungdomsboliger i nærheden af brandstationerne, skal disse boliger tilvejebringes. Hvis etableringen af boligerne ikke allerede er besluttet, vil der være en betydelig merudgift forbundet med boligernes etablering.

2.1 VAGTCENTRAL MED TVÆRGÅENDE DISPONERING

FORMÅL:

- Øget sammenhæng i indsats på tværs af redningsberedskaber

BESKRIVELSE

- De fleste redningsberedskaber har i dag en vagtcentral, der disponerer ledige enheder til hændelser inden for eget dækningsområde. Alarmcentralen vælger en hændelsestype ud fra en pick-liste, som automatisk sendes til vagtcentralen og videre til en station, der sender en eller flere enheder til hændelsen
- Når en indsatsleder vurderer, at der er behov for assistance, kalder han vagtcentralen, som disponerer enheder fra eget beredskab.
- I tilfælde af assistancebehov fra andre redningsberedskaber må indsatslederen enten kontakte ét eller flere naboberedskaber eller kalde alarmcentralen (112). Det skaber potentielle flaskehalse i den brandfaglige søjle af indsatsledelsen ved større hændelser, og mindsker robustheden af det samlede beredskab, uanset om der sker en tværsektoriel koordination i regi af LBS'en eller skadestedet håndteres af flere skadestedsledere.
- Enkelte redningsberedskaber har etableret en vagtcentralmodel, hvor ressourcer kan afsendes på tværs af beredskabsområderne.
- Vagtcentralen kan fra centralt hold overvåge det samlede hændelsesbillede i vagtcentralområdet og disponere hensigtsmæssigt på tværs af beredskaber, sådan at der sendes de nødvendige ressourcer til hændelser.
- Vagtcentralen kan endvidere indhente og videreformidle centrale data, billeder og efterretninger til og fra indsatslederen for et styrke beslutningsgrundlaget og sammenhængen i den operationelle ledelse.
- Det gælder særligt her, at det vagthavende personel er indsatslederveddannede i modsætning til vagtcentraler bemandede af brandfolk eller personer helt uden beredskabsmæssig uddannelse.
- Vagtcentralen har aftalt bemyndigelse til at forskyde ressourcer på tværs af beredskaberne for at minimere responstiden ved samtidige hændelser. Denne bemyndigelse sker under hensyntagen til de enkelte redningsberedskabers driftsmodeller, retningslinjer for ledelse ved større hændelser, og i videst mulig omfang de enkelte redningsberedskabers servicemål.
- Samlet set agerer vagtcentralen derved som en tværgående specialiseret og koordinerende myndighedsfunktion og kommer dermed til at indgå som en central kapacitet i den operative indsats.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	●
Forbedre dimensionering	◐
Implementerbarhed	◑

CASES

- **Hovedstadens vagtcentral:** De kommunale redningsberedskaber i Hovedstadsområdet har etableret en fælles vagtcentral, der også huser den kommunale krisestyringsberedskab.
- Vagtcentralen kan disponere og forskyde ledige ressourcer på tværs af redningsberedskaber, og kan stå for koordinering og logistisk støtte ved større eller samtidige hændelser.
- **Beredskab Fyn:** Har etableret en vagtcentral, som kan overtage disponeringen af ressourcer fra Falcks vagtcentral inden for eget beredskabsområde, hvis der sker større hændelser eller i spidsbelastningsperioder, eksempelvis ved nytår. Vagtcentralen er bemandede med kommunale ressourcer.

2.1 VAGTCENTRAL MED TVÆRGÅENDE DISPONERING

FORDELE

- Den skitserede praksis vurderes at øge robustheden i forbindelse med samtidige eller større hændelser, ved at det er muligt at fremsende de rigtige enheder, samtidig med at man sikrer en optimal dækning af det resterende vagtcentralområde
- Praksissen vurderes at forbedre kapacitetsanvendelsen på tværs af beredskaber, sådan at de mest hensigtsmæssige kapaciteter benyttes til alle opgaver
- Praksissen understøtter lovkrav om fri disponering.
- Skalafordele i form af lavere kommunale driftsudgifter til løn-, kapital- og anlæg.
- Giver mulighed for back-up til hinanden, hvis systemer kan overtages (jf. politiets alarmcentraler)

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Det er en forudsætning for implementering af praksissen, at der findes et overblik over de aktuelle ledige ressourcer (se eksempel 2.2 om fælles ressourceoverblik).
- Afklaring af hensigtsmæssige vagtcentralområder. Her kan der skeles til størrelsen på Hovedstadens Vagtcentral, som dækker 40% af alle hændelser i Danmark.
- Afklaring af finansieringsmodel
- Afklaring af teknisk løsning, herunder integrationer til øvrige it-systemer
- Der må forventes at skulle foretages investeringer i infrastruktur til nye, større vagtcentraler.

ULEMPER

- Ingen

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Mange forskellige vagtcentralstrukturer, hvor der i en del af beredskaberne også løses andre kommunale opgaver ifm. hjemmepleje, hjemmesygepleje, hjælpemidler mv. Der skal findes en løsning på, hvordan disse opgaver mest hensigtsmæssigt løses.
- Ændret rolle for ISL, som skal samarbejde tættere med vagtcentralen om både disponering og etablering af overblik over hændelsen.
- Redningsberedskaberne afgiver efter konkret aftale en del af kontrollen med egen disponering, da en fælles vagtcentral skal kunne afsende enheder, og kunne aktivere enheder til hændelser uden for eget beredskab. Det kan betyde større budgetusikkerhed for den enkelte ejerkommune, men bedre kapacitetsudnyttelse og omkostningseffektiv drift på tværs af redningsberedskaber.

2.2 TVÆRGÅENDE OVERBLIK OVER LEDIG KAPACITET

FORMÅL:

- Øget overblik over- og adgang tilgængelige kapaciteter ved større, længerevarende eller samtidige hændelser.
- Forstærket kapacitetsudnyttelse af materiel på tværs af redningsberedskaber
- Effektiv indsættelse og forskydning

BESKRIVELSE

- Det samlede kommunale redningsberedskab råder blandt andet over 394 slukkende enheder 120 miljøkøretøjer og 339 vandtankvogne samt 1.900 vagtsatte brandfolk.
- I ODIN er det muligt at se, hvilke kapaciteter der findes, men systemet er ikke lavet til at få et overblik over ledige og indsatte kapaciteter på tværs af kommunale redningsberedskaber i realtid.
- Alle redningsberedskaber har investeret i digitale løsninger, der indsamler GPS oplysninger fra egne køretøjer og SINE og udstiller dem i et ressourceoverblik for vagtcentralen og indsatslederne til brug for flådestyring
- Enkelte kommunale redningsberedskaber har etableret et ressourceoverblik i realtid, så der gør det muligt at se ledige og indsatte kapaciteter på hændelser på tværs af redningsberedskaber.
- Det tværgående overblik forbedrer markant mulighederne for effektiv disponering og forskydning af kapaciteter og mandskab indenfor og på tværs af redningsberedskaber.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Hovedstadens vagtcentral:** De kommunale redningsberedskaber i Hovedstadens vagtcentralssamarbejde har etableret et overblik i realtid, der gør det muligt at se ledige og indsatte kapaciteter på tværs af redningsberedskaber. Det tværgående overblik er forankret på vagtcentralen.
- **Trekant Brand:** Har skabt overblik over egne enheder og enheder der er udlagt i entreprise (Falck).
- **Danske Beredskaber** planlægger at etablere et samlet ressourceoverblik over kapaciteter på tværs af de kommunale redningsberedskaber. Den påtænkte løsning viser kun eksisterende kapaciteters stationsmæssige tilhørsforhold. Løsningen omfatter ikke et realtidsoverblik over ledige og indsatte kapaciteters faktiske positioner.

2.2 TVÆRGÅENDE OVERBLIK OVER LEDIG KAPACITET

FORDELE

- Praksissen vurderes at øge robustheden i forbindelse med samtidige eller større hændelser, idet vagtcentralen kan se ledige kapaciteter til rådighed for assistance fra de omkringliggende redningsberedskaber.
- Praksissen forbedrer dimensioneringen, da der skabes overblik over, hvilke ressourcer andre redningsberedskaber kan supplere med. Herved kan uhensigtsmæssig dublering af kapaciteter forebygges, ligesom der kan arbejdsdeles på tværs om indkøb og drift af specialkapaciteter.

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Der skal etableres en infrastruktur, hvor der kan udveksle data om ressourcers tilgængelighed og lokation på tværs af redningsberedskaber.
- Der skal investeres i lokationsbestemmende udstyr til køretøjer, hvor dette ikke findes i forvejen - eksempelvis gennem SINE.
- De enkelte redningsberedskaber skal alene eller i fællesskab indkøbe et system, som kan vise data.
- Der skal etableres en struktur for, hvordan vagtcentraler og evt. indsatsledere får adgang til oplysningerne.
- En udbredelse af god praksis til hele sektoren vil kræve investeringer for de redningsberedskaber og øvrige aktører, som ikke har et tværgående overblik.

ULEMPER

- Ingen

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Finansieringsmodel skal afklares

2.3 SPECIALISERET OPERATIV STØTTE TIL INDSATSLEDER

FORMÅL:

- Øget robusthed i forhold til større hændelser gennem forståelse af den ledelsesmæssige støtte til ISL-Brand

BESKRIVELSE

- Indsatslederen har ansvaret for den tekniske og taktiske ledelse af skadesstedet. Til dette hører en lang række opgaver, der knytter sig til bl.a. koordinering med øvrige sektorer, tilkald af assistencestyrker og etablering af logistiklinjer, som kan tage fokus fra den konkrete ledelsesopgave på skadesstedet.
- I de fleste redningsberedskaber kan indsatslederen få støtte fra en vagtcentral. Vagtcentralerne er langtfra altid bemandede med indsatslederuddannet personel specialiseret i ledelsesstøtte.
- Internationale erfaringer fra bl.a. skovbrandene i Sverige samt indenlandske erfaringer fra bl.a. branden på Fredericia Havn viser, at indsatslederens overblik og simultankapacitet kan være en væsentlig begrænsning på effektiv rekvirering og indsættelse af kapaciteter ved større hændelser.
- På internationalt plan er der en bevægelse henimod, at indsatsledere sikres central specialiseret operativ ledelsesstøtte, således at indsatslederen kan fokusere på taktisk indsættelse på skadestedet. Det gælder eksempelvis i USA, Storbritannien, Tyskland og Holland.
- Nogle redningsberedskaber har etableret specialiseret operativ støtte til indsatslederen, sådan at indsatslederen kan fokusere på at koordinere ressourcer og indsættelse på hændelsesstedet
- Den specialiserede operative støtte kan være en operativ chef, en chefvagt, der fra en central placering (eksempelvis på vagtcentralen) kan varetage koordinering af ressourcer og logistik og aktivere et stabsapparat, der sikrer kontakt til aktører med vigtige ressourcer til løsning af den konkrete situation.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Hovedstadsområdets vagtcentral** har en operativ chef, en indsatschef og en stabschef på vagt, der håndterer koordinering af støtte til skadestedet
- **Trekant Brand**: Har en operationschef på tilkaldevagt.
- **Østjyllands Brandvæsen**: Etablerer en operativ chefvagt pr 1/10/2019.
- **Brand og Redning Sønderjylland** har indført en operativ/taktisk støttefunktion, der både kan yde central ledelsesstøtte til indsatsledere, indgå som stabspersonel i LBS'en eller assistere de to øvrige indsatsledere som skadestedsleder. Indsatslederen kan også indsættes på særskilte hændelser, som ordinær indsatsleder.

2.3 SPECIALISERET OPERATIV STØTTE TIL INDSATSLÉDER

FORDELE

- Praksissen vurderes at øge robustheden ved, at indsatslederen får øget kapacitet til at fokusere på den taktiske ledelse af indsatsen på skadesstedet.
- Derudover vil en operativ støtte give bedre muligheder for effektiv rekvirering, koordination og fremsendelse af assisterende kapacitet til skadesstedet.
- Operativ ledelsesstøtte bliver professionaliseret og kommer til at udgøre en selvstændig beredskabsdisciplin
- En række tekniske løsninger til understøttelse af indsatsledelsen, kan nemmere bringes i anvendelse med specialiseret operativ støtte, herunder informationer i geodatakort, BBR-registeroplysninger, dronebilleder og øvrige informationer om lokationer

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Kompetenceudvikling af indsatsledere, så den nye opgavedeling er klarlagt.
- Etablering af organisatorisk struktur for operationschef og anden indsatslederstøtte.
- Eventuel indkøb af teknologiske værktøjer der kan lette kommunikation mellem indsatsleder/assistent og operativ chef, eksempelvis videostreaming til central ledelsesstøtte.

ULEMPER

- Ressourcekrævende at levere operativ støtte – særligt for mindre beredskaber med lav forekomst af større eller samtidige hændelser.

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Vil kræve adfærdsændringer i måden, der drives indsatsledelse på, da der fremover skal et andet fokus på den nære opgave, mens andre opgaver overlades til en operativ chef eller stab.
- Vil drive øgede udgifter for særligt mindre redningsberedskaber. Det kan overvejes, om redningsberedskaberne kan etablere støtten i fællesskab, for at dele udgifterne hertil.

2.4 TAKTISK STØTTE TIL INDSATSLEDER

FORMÅL:

- Øget robusthed i forhold til større hændelser gennem forstærkning af den ledelsesmæssige støtte til ISL-Brand

BESKRIVELSE

- Indsatslederen har ansvaret for den tekniske og taktiske ledelse af skadesstedet. Til dette hører en lang række opgaver, der knytter sig til bl.a. koordinering med øvrige sektorer, tilkald af assistencestyrker og etablering af logistiklinjer, som kan tage fokus fra den konkrete ledelsesopgave på skadesstedet.
- Internationale erfaringer fra blandt andet, skovbrandene i Sverige samt indenlandske erfaringer fra bl.a. branden på Fredericia Havn viser, at indsatslederens overblik og simultankapacitet kan være en væsentlig begrænsning på effektiv rekvirering og indsættelse af kapaciteter ved større hændelser.
- Principperne for indsatsledelse i *Krisestyring i Danmark* og *Retningslinjer for indsatsledelse* (REFIL) foreskriver, at ved større og komplekse hændelser kan skadesstedet opdeles og ledes af flere skadestedsledere under ledelse af én indsatsleder. Skadestedsledelsen kan forestås af en indsatslederuddannet person eller en teknisk uddannet holdleder.
- Opdelingen af skadesstedet kan eksempelvis ske i forhold til forskellige områder eller opgaver på skadestedet.
- Hensigten er at aflaste indsatslederen gennem delegation.
- Der gælder forskellig praksis for taktisk støtte til indsatslederen på tværs af de kommunale redningsberedskaber.
- Der kan peges på god praksis i forhold til, at stabsoperatører understøtter indsatslederen på skadestedet i forhold til at indhente og videreformidle data, billeder, efterretninger mellem indsatsleder og vagtcentral.
- Der kan peges på god praksis i forhold til at tilkalde flere indsatsledere til skadesstedet som skadestedsledere ved større hændelser
- Endvidere kan der peges på god praksis i forhold til at låne indsatsledere på tværs af redningsberedskaber med særlige komplekse hændelser

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Stabsoperatører** kører fast med i indsatsledervognen som støtte til indsatslederen i Hovedstadens Beredskab. Stabsoperatøren forestår bl.a. kommunikation samt rekvirering og videreformidling af data, information, efterretninger og billeder mv. til vagtcentralen. Stabsoperatørens opgaver understøttes af teknisk udstyr i indsatsledervognen. Bornholms Brandvæsen har under Folkemødet øvet kørsel med en assistent som støtte til indsatslederen.
- **Tilkald af flere indsatsledere og lån af indsatsledere.** Beredskaberne i Hovedstadens vagtcentral område har fast praksis for at tilkalde flere indsatsledere, herunder indsatsledere fra naboberedskaber ved større og mere komplicerede skadesteder.

2.4 TAKTISK STØTTE TIL INDSATSLEDER

FORDELE

- Brug af taktisk støtte til indsatslederen ved større hændelser vurderes at øge robustheden. Indsatslederen kan fokusere på centrale taktiske valg på skadesstedet. Endvidere reduceres kompleksiteten i det billede, indsatslederen skal forholde sig til.
- Praksis omkring lån af indsatsledere til taktisk støtte muliggør mobilisering af specialiserede kompetencer og en mere effektiv udnyttelse af indsatslederkapacitet på tværs af redningsberedskaber.
- En række tekniske løsninger til understøttelse af indsatsledelsen, kan nemmere bringes i anvendelse med taktisk støtte til indsatslederen – enten i form af stabsoperatører eller skadestedsledere - herunder informationer i geodatakort, BBR-registeroplysninger, dronebilleder og øvrige informationer om lokationer

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Etablering af organisatorisk struktur og vagtsætning, der muliggør rekvirering af taktisk støtte til indsatslederen.
- Etablering af praksis og procedurer for indkaldelse af ekstra indsatsledere, herunder aftaler for lån af indsatsledere i naboberedskaber.
- Eventuelt indkøb af teknologiske værktøjer, der kan lette kommunikation mellem indsatsleder/assistent og operativ chef, eksempelvis videostreaming til central ledelsesstøtte

ULEMPER

- Dimensionering med taktisk støtte til indsatslederen er kun meningsfuld i områder med risiko for større eller komplicerede hændelser – fx i større byer.
- Ressourcekrævende at opretholde taktisk støtte i form af stabsoperatør på dagligdagshændelser.

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Øgede udgifter til vagtsætning for særligt mindre redningsberedskaber

2.5 SAMLOKALISERET VAGTCENTRAL

FORMÅL:

- Øget robusthed ved større hændelser gennem tættere koordinering på tværs af beredskabsaktører

BESKRIVELSE

- De fleste redningsberedskaber betjenes af en vagtcentral, der varetager udkald til redningsberedskabets opgaver og eventuelt vagtopgaver på andre kommunale serviceområder, herunder hjemmepleje, hjemmesygepleje, hjælpemidler, vægterydelser mv.
- Ved større hændelser, der involverer både politi, præhospitals indsats og redningsberedskab, sker den initiale koordinering via flere aktørers vagt- og alarmcentraler, fx Falcks, regionens og politiets centraler.
- Enkelte redningsberedskaber har valgt at samlokalisere deres vagtcentral med regionale aktører og kommunale forvaltningsområder for at fremme den tidlige koordinering på tværs af aktørerne.
- Ved samlokalisering kan vagtcentralerne fortsat operere uafhængigt af hinanden og benytte egne it-systemer, men har mulighed for at koordinere indsatsen på tværs ved større eller komplekse hændelser.
- Der kan peges på international praksis for tværsektorielt vagtcentralsamarbejde fx i Flensborg, Stuttgart, Rotterdam og amter i Californien, hvor politi, brandvæsen, vejevæsen, ambulancetjeneste, havnemyndigheder mv. koordinerer på en samlokaliseret vagtcentral.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Nordjyllands Beredskab** har samlet Falcks vagtcentral, regionens vagtcentral og den kommunale vagtcentral samt AMK på en central lokation, der er indrettet til formålet. Vagtcentralen har forskellige åbne rum, hvor de enkelte vagtcentraler er placeret, med mulighed for at koordinere på tværs.
- **Trekant Brand:** Vagtcentralen fungerer som operativt center, hvorfra den operative chef varetager opgaver og kan mødes med staben ved større hændelser. Derudover fungerer vagtcentralen som serviceorgan for en række ejerkommuner med hensyn til nødkald, telefonkæder mv.
- **Midtjysk Brand og Redning:** Vagtcentralen varetager også serviceopgaver for kommuner.

2.5 SAMLOKALISERET VAGTCENTRAL

FORDELE

- Samlokalisering af vagtcentralordningerne vurderes at øge robustheden ved at sikre bedre koordination på tværs sektorer i forbindelse med store eller komplekse hændelser. Eksempelvis kan der ske en mere effektiv samordning af redningsindsatsen og den præhospitale indsats.
- Der kan derudover være en økonomisk besparelse forbundet ved at have færre lokationer

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Implementering af denne praksis forudsætter, at der findes egnede bygninger, som kan indrettes til formålet, herunder sikres mod udefrakommende trusler mod den fortsatte drift af vagtcentralerne. Dette kan drive investeringer, men give besparelser på den samlede bygningsdrift og opgaveløsning.
- Der skal etableres en samarbejdsmodel på tværs af sektorerne, som sikrer, at arbejdet i den samlokaliserede vagtcentral koordineres, når der er behov for det. Samlokalisering i sig selv giver ingen forbedringer, medmindre der etableres en fast praksis for samarbejde på tværs.
- Udveksling af data mellem beredskabsaktører skal ske inden for rammerne af GDPR.

ULEMPER

- En samlet vagtcentral kan være mere sårbar over for udefrakommende hændelser, eksempelvis strømsvigt, terror med videre. Det taler for, at vagtcentralfunktionen skal kunne varetages af andre aktører eller på andre lokaliteter ved nedbrud.
- I forbindelse med større eller samtidige hændelser kan vagtcentralsamarbejde på tværs af redningsberedskaber være mere relevant end samarbejde på tværs af sektorer

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Der skal findes lokale modeller for, hvordan vagtcentralen styres og finansieres, herunder hvilke kommunale serviceområder, der serviceres af vagtcentralen. Dette kan være en barriere for vagtcentraler, der dækker et større område, end det enkelte kommunale redningsberedskab – fx en region.
- Derved kan der imødeses involvering af politisk og administrativ ledelse på tværs af sektorer.
- Der kan være udfordringer med deling af personfølsomme oplysninger

3.1 FÆLLES EFTERUDDANNELSE AF BRANDFOLK

FORMÅL:

- Mere effektiv tilrettelæggelse af uddannelser
- Udnyttelse af materiel, koncepter og specialiserede kompetencer på tværs
- Højere kvalitet og mere ensartethed i uddannelsesindsatsen

BESKRIVELSE

- Alle brandfolk skal gennemgå min. 24 timers vedligeholdelsesuddannelse årligt. En del af vedligeholdelsesuddannelsen foregår gennem lokalt tilrettelagte øvelser.
- De fleste redningsberedskaber tilrettelægger og gennemfører deres egen uddannelse i dag, enten for hver station eller på tværs af redningsberedskabet.
- Enkelte redningsberedskaber samarbejder om planlægning og gennemførelse af brandmandsuddannelse - i nogle tilfælde sammen med Beredskabsstyrelsen i områder med et center i nærheden.
- Uddannelsen afholdes enten på BRS-centre eller på en geografisk hensigtsmæssig KRB-station med uddannelsesfaciliteter.
- Uddannelsesindholdet kan være moduler, hvor der øves grundlæggende færdigheder, øvelser på lokale risikovirksomheder eller lokale risikoobjekter.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	◐
Forbedre dimensionering	◑
Implementerbarhed	◐

CASES

- **Fælles tilrettelæggelse af uddannelse og træning.** Beredskab og Sikkerhed og Østjyllands Brandvæsen samarbejder om uddannelse af brandmænd, herunder fælles moduler og fælles tilrettelæggelse af undervisning.
- **Deling af uddannelseskapacitet.** En række kommunale redningsberedskaber, bl.a. Trekantsrådets Brandvæsen og Brand og Redning Sønderjylland, koordinerer uddannelse og efteruddannelse af brandfolk, således at ubenyttede pladser på hold stilles til rådighed for andre redningsberedskaber. Derved sikres der kort ventetid på uddannelse og videreuddannelse.
- **Deling af øvelsesmateriel.** Beredskab Øst og Hovedstadens Beredskab har udviklet fælles øvelsescontainere til træning af kemi, redningsøvelser, el-brand. Containerne kan flyttes rundt til forskellige risikovirksomheder eller objekter med henblik på at træne i forskellige scenarier.
- **Deling af instruktører.** Midtjysk Brand og Redning, Beredskab Øst, Hovedstadens Beredskab og Beredskabsstyrelsens Teknisk Skole har en formaliseret aftale om udveksling af instruktører på tværs af beredskaber.
- **Udveksling af øvelser.** En række beredskaber indgår i et samarbejde om udveksling af øvelseskoncepter på tværs af redningsberedskaber
- **Samarbejde om udvikling af specialiserede kurser.** Beredskabsstyrelsen og en række kommunale redningsberedskaber har sammen udviklet og implementeret en række specialiserede kurser herunder:
 - Taktisk brandventilation,
 - Brandslukningsteknik og -taktik,
 - Operativ anvendelse af droner

3.1 FÆLLES EFTERUDDANNELSE AF BRANDFOLK

FORDELE

- Mere effektiv kapacitetsudnyttelse af uddannelsespladser, instruktørressourcer og materiel på tværs af kommunale redningsberedskaber
- Udnyttelse af materiel, koncepter og specialiserede kompetencer på tværs
- Højere kvalitet og mere ensartethed i uddannelsesindsatsen
- Lavere omkostninger til udvikling og gennemførelse af forløb
- Bedre relationer: Ved at afholde uddannelsen på tværs af redningsberedskaber understøttes netværksdannelse, kendskab til og brug af hinandens kompetencer samt bedre samarbejde mellem redningsberedskaber på skadessteder.

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Der skal indgås samarbejdsaftaler på tværs af beredskaberne og findes lokale modeller for tilrettelæggelse af uddannelsen, herunder udveksling af materiel, instruktørressourcer, betaling med videre.

ULEMPER

- Undervisningen skal fortsat tage udgangspunkt i de lokale forhold og risikoobjekter, hvilket betyder, at der skal foretages en afvejning af graden af samarbejde kontra behov for lokal planlagt uddannelse.

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Planlægning og koordinering af uddannelsesaktiviteter på tværs af flere redningsberedskaber kan isoleret **være** ressourcekrævende.

3.2 FÆLLES EFTERUDDANNELSE AF INDSATSLEDERE

FORMÅL:

- Styrkelse af de beredskabsfaglige kompetencer
- Spredning af State-of-the-art viden om indsatsledelse

BESKRIVELSE

- Der gælder i dag et krav om 12 timers årlig uddannelse for indsatsledere og 24 timers efteruddannelse hvert tredje år.
- Der kan peges på en række forhold, der isoleret set øger kravene til indsatslederens færdigheder: Brandtekniske installationer udvikles hele tiden. Nye materialer og konstruktionsformer til bygninger kommer til. Køretøjer med andre fremdriftsformer og større brandfarlighed bliver almindelige. Brandslukningsmateriel udvikles hele tiden. Ny erfaring og teknologi forskyder den operativ koordination fra indsatslederen til operative centre.
- Der kan peges på en række eksempler, hvor kommunale redningsberedskaber med særlige erfaringer inden for specialiserede områder, sammensætter uddannelsesforløb for indsatsledere sammen med Beredskabsstyrelsen, *jf. det øverste case-eksempel*.
- Denne praksis indebærer, at kommunale redningsberedskaber med få hændelser kan erhverve erfaringer med nye teknikker og problemstillinger fra redningsberedskaber med mere indgående erfaringer.
- Derved sker der styrkelse og standardisering af de beredskabsfaglige kompetencer ligesom ny viden og erfaringer spredes og formidles.
- Det indebærer isoleret set et større og mere kvalificeret vidensniveau på tværs af alle redningsberedskaber og derved større robusthed.
- Samlet set er det vurderingen, at der kan være gevinster ved, at erfaringer og ny viden gøres tilgængelige gennem uddannelsesforløb af redningsberedskaber til redningsberedskaber i regi af indsatslederuddannelsen.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Funktionsbestemt efteruddannelse af indsatsledere mv.** Nordjyllands Beredskab, Sydøstjyllands Brandvæsen, Beredskab Øst og Hovedstadens Beredskab har sammen med Beredskabsstyrelsen etableret et uddannelsesforløb for indsatsledere på Tinglev om stabs- og ledelsesstøtte i egen sektor, operativ støtte fra vagtcentral samt ledelsesplatform i indsatslederkøretøjer. Forløbet omfatter tillige et temahæfte med beskrivelse af principper for redningsberedskabets ledelse af den tekniske indsats på et skadested. Temahæftet støtter op omkring uddannelsen af holdledere og indsatsledere. Temahæftet er beregnet som et supplement til det øvrige undervisningsmateriale.
- **Indsatsledelse:** Hovedstadens Beredskab har gennemført efteruddannelse af indsatsledere i Lolland Falster Brandvæsen.

3.2 FÆLLES EFTERUDDANNELSE AF INDSATSLEDERE

FORDELE

- Systematisk opsamling og spredning af viden fra beredskaber med indgående erfaring til beredskaber med mindre erfaring.
- Større ensartethed i indsatsledernes kompetenceniveauer på tværs af beredskaber.
- Opsamling af viden fra en bredere erfaringsbase.
- Fælles forståelse og tilgang til operativ ledelse.

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Overblik over specialiserede kompetencer inden for specifikke indsatsmæssige problematikker.
- Systematisk afdækning af fremadrettet videns- og kompetencebehov.
- Koordinering af uddannelsesindhold.

ULEMPER

- Ingen

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Finansiering af udgifter til udvikling af uddannelsesforløb.
- Tilvejebringelse af national ekspertviden på specialiserede emner

3.3 FÆLLES ANVENDELSE AF TRÆNINGS- OG ØVELSESFACILITETER

FORMÅL:

- Bedre kapacitetsudnyttelse af trænings- og øvelsesfaciliteter
- Lavere drifts og vedligeholdelsesomkostninger
- Øget fælles øvelse og træning

BESKRIVELSE

- En del af den løbende øvelses- og træningsaktivitet for brandfolk foregår på trænings- og øvelsesfaciliteter.
- Det gælder typisk slukning af bygningsbrand, brand i det fri eller i objekter, redning, frigørelse, eftersøgning af personer i sammenstyrtede bygninger mv.
- På trænings- og øvelsesfaciliteter forefindes der eksempelvis konstruktioner og fartøjer, der kan antændes, gennembyrdes eller på anden måde anvendes til træning af redning mv.
- Drift og vedligehold af faciliteterne er forbundet med væsentlige omkostninger.
- Det gælder i dag, at både Beredskabsstyrelsen og en række kommunale redningsberedskaber stiller deres trænings- og øvelsesfaciliteter til rådighed for hinanden.
- Denne praksis mindsker behovet for at etablere, drive og vedligeholde trænings- og øvelsesfaciliteter i alle redningsberedskaber. Dertil kommer, at redningsberedskaberne har adgang til at øve en bred række discipliner på forskellige faciliteter.
- Det gælder endvidere, at både beredskabscentre og kommunale redningsberedskaber har for praksis at anvende hinandens træningsfaciliteter til fælles øvelser af indsættelser i situationer, hvor samarbejde er påkrævet – fx ved assistancer.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Beredskabsstyrelsen** stiller øvelsesfaciliteter til rådighed for de kommunale redningsberedskaber mod betaling, herunder for fælles øvelser. Der kan også peges på formelle aftaler om anvendelse af Beredskabsstyrelsens øvelsesfaciliteter. Eksempelvis er der en samarbejdsaftale mellem BRS og Hovedstadens Beredskab om udnyttelse af BRS' øvelsesareal i Hedehusene
- **Østjyllands Brandvæsen, Nordjyllands Beredskab og Beredskab Fyn** stiller generelt øvelsesfaciliteter til rådighed for kommunale redningsberedskaber mod betaling.
- **Falck.** En del jyske kommunale redningsberedskaber anvender Falck uddannelsescenter i Randers på IV vilkår mod betaling. Det samme gør sig gældende for Falcks uddannelsescenter i Greve.
- **Kommunale brandskoler.** De kommunale brandskoler ved RESC i Korsør og Helsingør Brandskole stiller deres trænings- og øvelsesfaciliteter til rådighed for de kommunale redningsberedskaber mod betaling

3.3 FÆLLES ANVENDELSE AF TRÆNINGS- OG ØVELSESFACILITETER

FORDELE

- Bedre kapacitetsudnyttelse af eksisterende trænings- og øvelsesfaciliteter.
- Brede øvelseserfaringer for alle beredskaber i flere forskellige træningsmiljøer og situationer
- Højere grad af fælles øvelses- og træningserfaringer på tværs af kommunale redningsberedskaber forudsat, at samtræning forekommer
- Lavere kommunale drifts- og anlægsudgifter til trænings- og øvelsesfaciliteter under ét.

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Ingen

ULEMPER

- Der er væsentlig større slid på de enkelte øvelsesmomenter, herunder brandhuse, overtændingscontainere m.v.
- Der vil være væsentlig mere transporttid og dermed øgede udgifter til undervisningstimer for den enkelte brandmand

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Ved udbredt deling af trænings- og øvelsesfaciliteter kan der være behov for at udvikle afregningsmodeller, der afdækker ejernes merudgifter til drift og vedligehold ved øget benyttelse.

4.1 FORMALISEREDE AFTALER MELLEM KRB'ERE OM ASSISTERENDE KAPACITET

FORMÅL:

- Øget robusthed gennem øget adgang til materiel og mandskab.
- Formaliserede rammer for assistancer

- Efter gældende regler kan en kommunalbestyrelse kræve en anden kommunes redningsberedskab (mellekommunal bistand) eller private redningsvæsener stillet til rådighed for kommunens redningsberedskab (BRL §18).
- Bestemmelsen indebærer, at assistanceanmodninger som hovedregel skal imødekommes, medmindre kapaciteten er optaget.
- Det er almindelig praksis, at de kommunale redningsberedskaber indgår aftaler med naboberedskaber om assisterende kapacitet (§18-aftaler)
- Det er også almindelig, at nabokommuner indgår aftaler om løsning af beredskabsopgaver henover beredskabsgrænserne bl.a. ud fra hensyn til nærmeste station (§13-aftaler).
- Der kan imidlertid peges på god praksis i forhold til at indgå formaliserede aftaler med naboberedskaber og andre redningsberedskaber – både i forhold til bistand efter §18 og §13.
- Med formaliserede aftaler kan rammer og vilkår for samarbejde afstemmes og planlægges i "fredstid" og indgå i den generelle planlægning og dimensionering.
- Endvidere kan formaliserede §18-aftaler anvendes til gensidig udveksling af specialiseret udstyr og mandskab, der samlet set øger robustheden for kommunale redningsberedskaber uden meromkostninger – også inden for et større geografisk område end naboberedskaberne dækker.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Trekantsområdets Brandvæsen** har formaliserede §18-aftaler om vederlagsfri assistance med omkringlæggende kommunale redningsberedskaber, herunder Brand og Redning Midtvest, Sydvestjysk Brandvæsen, Brand og redning Sønderjylland, Sydøstjyllands Brandvæsen og Beredskab Fyn
- **Nordjyllands Beredskab** har formaliserede aftaler om vederlagsfri assistance med Østjyllands Brandvæsen, Beredskab og Sikkerhed Randers, Favrskov og Djursland, Beredskab Fyn og Hovedstadens Beredskab, herunder om operativ ledelsesstøtte
- **Tårnby Brandvæsen** har en formaliseret aftale med Hovedstadens Beredskab om samarbejde ift. Københavns Lufthavn, Kastrup, støtte ifm. indsatser i Metro-tuneller og Øresundsforbindelsen (tog, motorvej og bro).
- **Østsjælland Brandvæsen, Beredskab Øst, Tårnby Brandvæsen og Hovedstadens Beredskab** har formaliserede aftaler om vederlagsfri assistance (inden for et loft) ved specielle eller længerevarende indsatser, hvor bistanden kan sikre væsentligt hurtigere hjælp. Aftalen omfatter også lån af indsatslederkapacitet og særligt materiel.

4.1 FORMALISEREDE AFTALER MELLEM KRB'ERE OM ASSISTERENDE KAPACITET

FORDELE

- Forbedring af dimensionering og afstemning af kapacitet på tværs af naboberedskaber
- Forbedret udnyttelse af særlige kompetencer og kapaciteter på tværs af redningsberedskaber.
- Mulighed for deling af specialiserede kapaciteter blandt kommunale redningsberedskaber med særlige områdespecifikke risici
- Mindskelse af samlede kapitaludgifter til specialiseret materiel med lav anvendeshyppighed

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Der skal etableres aftaler, der fastsætter vilkår for anvendelse af assisterende kapaciteter.

ULEMPER

- Ingen

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Asymmetriske muligheder for gensidig hjælp og forskelle i økonomi kan mindske mulighederne for formaliserede aftaler.

4.2 AFTALER MED ANDRE AKTØRER OM ASSISTERENDE KAPACITET

FORMÅL:

- Afkortning af responstid på specialiseret materiel og kapaciteter
- Mindskelse af kapitaludgifter til specialiseret materiel med lav anvendeshyppighed

BESKRIVELSE

- De kommunale redningsberedskaber oplever fra tid til anden, at skulle bruge specialiseret materiel, herunder specialister til betjening af materiellet, ved særligt krævende opgaver.
- Kapitalomkostningerne ved anskaffelsen af materiellet er høje set i forhold til anvendeshyppigheden. Dertil kommer afledte udgifter til uddannelse og træning.
- BRS råder over kapaciteter indenfor specialiseret materiel. Samtidig trænes værnepligtige og befalingsmænd i anvendelsen af materiellet.
- Blandt de kommunale redningsberedskaber kan der også peges på specialberedskaber eksempelvis havneberedskabet i Østjyllands Brandvæsen samt LUF60 og droneberedskabet i Hovedstadens Beredskab.
- En række kommunale redningsberedskaber indgår aftaler med andre lokale aktører om støttende kapacitet med særligt materiel. Det indebærer, at materiel og personel kan tilvejebringes hurtigt.
- Aktørerne kan være kommunernes tekniske forvaltninger, entreprenører, landmænd, lufthavne mv.
- Den støttende kapacitet kan eksempelvis være kraner, grabere, større pumper, terrængående vandtanke og slukningsudstyr, andre typer af entreprenørmaskiner mv.
- Afregningen kan ske efter en fast årlig betaling eller afregning efter medgået tid. Der kan også peges på eksempler uden afregning fx med lufthavne og kommunale forvaltninger.
- Aftalerne skal ses i lyset af, at selv større kommunale redningsberedskaber oplever hændelser, hvor eget materiel ikke rækker eller hvor der er behov for særligt specialiseret materiel – eksempelvis p.g.a. af hændelsens omfang eller placering. Der kan peges på en række eksempler fra oversvømmelserne i 2016 og naturbrandene i bl.a. Nordjylland i 2018.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	●
Forbedre dimensionering	●
Implementerbarhed	●

CASES

- **Samarbejde med private entreprenører.** Hovedstadens Beredskab har indgået aftale med entreprenørvirksomheden BMS om støtte med kraner. Nordjyllands Beredskab har indgået aftaler med private entreprenører om assisterende kapaciteter på kraner. Lolland Falsters Brandvæsen har indgået aftaler med en række entreprenører (BMS og SAX Trans) om mandskab og tungt entreprenør materiel mod afregning. Helsingør Brandvæsen har indgået en aftale med 3 private entreprenører om pumpe- og vandkapacitet, plove harver og gravemaskiner.
- **Aftaler med landmænd.** Nordjyllands Beredskab har indgået aftaler med lokale landmænd om lån af traktorer med tanke og spredere til brug for slukning af naturbrande.
- **Aftaler med offentlige virksomheder.** Hovedstadens Beredskab har indgået aftale med Øresundsbroen om lån af frigørelses- og højderedningsudstyr
- **Aftaler med lufthavne.** Sydvestjysk Brandvæsen har indgået en vederlagsfri aftale med Esbjerg Lufthavn om assistancemulighed fra lufthavnens brandmandskab og crash tendere ved større brande.
- **Aftaler med kommunale forvaltninger.** Helsingør Brandvæsen, Lolland Falsters Brandvæsen og Beredskab Øst har indgået aftaler med tekniske forvaltninger i ejerkommunerne om vederlagsfri assisterende kapacitet fra vej og park-afdelinger i forhold til bl.a. mandskab og ledelse, tungt vejmateriel, grus og sandsækkefyldning mv. Sydvestjysk Brandvæsen kan modtage hjælp fra de kommunale driftsafdelinger efter behov.

4.2 AFTALER MED ANDRE AKTØRER OM ASSISTERENDE KAPACITET

FORDELE

- Afkortning af responstid på specialiseret materiel og specialiserede kompetencer
- Mindskelse af kapitaludgifter til specialiseret materiel med lav anvendeshyppighed

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Aktører med relevante kapaciteter skal forefindes i området.

ULEMPER

- Risiko for tilskadekomst. Øget krav til indsatskoordination og risici for tilskadekomst af civilt personel ved anvendelse af kapaciteter uden beredskabsfaglig uddannelse.
- Potentiel dårligere udnyttelse af eksisterende ressourcer: Hvis rekvirering sker, hvor der i forvejen er muligheder for at benytte udstyr, der er indkøbt af enten andre kommunale redningsberedskaber eller af Beredskabsstyrelsen, vil det give en dårligere samlet udnyttelse af ressourcerne

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Leveringssikkerhed. I det omfang redningsberedskabets dimensionering hviler på indsættelse af civile kapaciteter, er der nødt til at være en grad af leveringssikkerhed i aftalen
- Involvering af ikke-beredskabsuddannede civile aktører indebærer en risiko for indsatskoordination og sikkerhed. Heraf følger andre krav til indsatsledelse og potentiel tilpasning af øvelses- og træningsaktivitet.
- Priser og markedsvilkår for rekvirering af civile kapaciteter.

4.3 SAMARBEJDE OM UDVIKLINGSOPGAVER

FORMÅL:

- At skabe gode udviklingsprojekter med involvering af både BRS og KRB kapaciteter samt udvikle samarbejdsrelationer på tværs af det samlede redningsberedskab

BESKRIVELSE

- BRS arbejder med metodeudvikling og indsamling, bearbejdning og formidling af viden inden for beredskabsområdet.
- Styrelsen har i den forbindelse en række opgaver med bl.a. etablering af retningslinjer og koncepter/skabeloner inden for beredskabsplanlægning samt vejledninger i eksempelvis risikobaseret dimensionering.
- De kommunale redningsberedskaber er qua deres hyppige indsættelser og operative fokus i besiddelse af indsigter og opdaterede erfaringer, som kan være værdifulde i forbindelse med udviklingen af beredskabsfagligheden i Danmark.
- I en række tilfælde er KL, Danske Beredskaber, BRS, og/eller enkelte eller flere KRB'er gået sammen, for at udvikle strategier, koncepter, metoder og retningslinjer.
- Dette vurderes at give værdi både for det enkelte produkt og for samarbejdet mellem de forskellige parter.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Retningslinjer for indsatsledelse:** REFIL-temagruppe med deltagelse af både BRS og de kommunale redningsberedskaber med henblik på at sikre ensartede procedurer for ledelsen på et skadested.
- **Øvelseskoncept for strategisk krisestyring:** Udarbejdet af BRS med bidrag fra bl.a. Beredskab & Sikkerhed. Koncept for dilemmaøvelser i kommunale krisestabe
- **Operationalisering af klimahændelser:** Projekt gennemført i samarbejde mellem Beredskabsstyrelsen, Østsjællands Beredskab, Nordvestjyllands Beredskab, Hovedstadens Beredskab og KL.
- **Praksisundersøgelse:** Beredskabsstyrelsen har sammen med det kommunale redningsberedskab gennemført to praksisundersøgelser med udgangspunkt i fælles koncept.
- **Mangfoldighedsprojekt:** Projekt mellem de kommunale redningsberedskaber og BRS om at øge mangfoldigheden blandt værnepligtige, frivillige samt deltids- og heltidspersonale for at styrke rekrutteringsgrundlaget fremover.
- **Brandsikker Bolig** er et forebyggelseskoncept, der har til formål at styrke brandsikkerheden i private hjem og nedbringe antallet af dødsbrande. Det bærende element i konceptet er, at bl.a. sårbare ældre og andre udsatte borgere kan få et gratis brandforebyggende hjemmebesøg. Udviklet i samarbejde mellem BRS, TrygFonden, KL og Danske Beredskaber.
- **Beredskab uden grænser 2.0.** Der er dannet et internationalt tværfagligt netværk mellem Brand & Redning Sønderjylland, Sønderborg Brand og Redning, Sydvestjysk Brandvæsen, Beredskabsstyrelsen Sydjylland, Region Syddanmark, Stadt Flensburg, Kreis Schleswig-Flensburg, Kreis Nordfriesland, Technisches Hilfswerk m.fl. Projektet faciliterer lokalt vagtcentralsamarbejde på tværs af grænsen, samt præhospital assistanceaftale.

4.3 SAMARBEJDE OM UDVIKLINGSOPGAVER

FORDELE

- Bedre produkter grundet større inddragelse af erfaringer fra det kommunale redningsberedskab.
- Bedre samarbejde på tværs af KRB'er og med BRS
- Fælles indsatstaktiske principper øger redningsberedskabets robusthed
- Der etableres en fælles ramme for det forebyggende arbejde
- Bidrager til ensartede og koordinerede indsatser og budskaber
- Bred forankring af initiativer og projekter
- Mulighed for at tilføre vidensmidler ude fra til området
- Mulighed for at resultaterne kan og bliver anvendt i praksis

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- BRS og KRB'erne kan med fordel invitere hinanden med til endnu flere udviklingsprojekter og fora for videndeling m.v.
- Dette forventes ikke at være udgiftspådragende
- Ligeværdigt tværfagligt og tværsektorielt samarbejde

ULEMPER

- Ingen

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Der er udfordringer i relation til etablering af tværfaglige og tværsektorielle samarbejder grundet forskellige kulturelle og ressourcemæssige forudsætninger
- Allokering af tid og ressourcer

5.1 INDDRAGELSE AF ANDRE AKTØRER I DEN BORGERRETTEDE FOREBYGGELSE

FORMÅL:

- Tættere og mere systematisk borgerrettet brandforebyggelse
- Højere omkostningseffektivitet i forebyggelsesindsats

BESKRIVELSE

- Borgerrettet brandforebyggelse kan reducere forekomsten af brande i private husstande og offentlige institutioner.
- Beredskabslovgivningen sætter i dag rammerne for gennemførelsen af pligtige brandsyn.
- Spørgeskemaundersøgelser og interviews indikerer, at borgerrettet brandforebyggelse prioriteres forskelligt inden for redningsberedskabernes økonomiske rammer. Det giver sig udslag i et uensartet gennemslag af nationalt koordinerede forebyggelsesaktiviteter
- Det skyldes at borgerrettet forebyggelse ikke er specificeret i beredskabslovgivningens kapitel 7 på samme måde som den tekniske brandforebyggelse.
- Der kan peges på flere kommunale redningsberedskaber, der samarbejder med kommunale forvaltninger og civile aktører om borgerrettede forebyggelsestiltag.
- Det betyder, at redningsberedskaberne opnår en bred kontaktflade til borgere uden at skulle anvende store ressourcer på selve gennemførelsen af forebyggelsesindsatsen.
- Konkret kan der peges på følgende tiltag:
 - Uddannelse af hjemmehjælpere til gennemførelse af mini-brandsyn og opsætning af røgalarmer
 - Anvendelse af frivillige brandfolk til lokale forebyggelsestiltag
 - Samarbejde med frivillige organisationer om uddannelse af medlemmer til gennemførelse af borgerrettede forebyggelsestiltag
 - Samarbejde med skoler og daginstitutioner om undervisning og kampagner for børn om brand
 - Samarbejde med frivillige organisationer om målrettet civilbeskyttelse

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Inddragelse af private organisationer.** Helsingør Brandvæsen har indgået et samarbejde med Ældre Sagen og Røde Kors om uddannelse af frivillige i mini-brandsyn og anden borgerrettet brandforebyggelse.
- **Anvendelse af frivillige.** Brand & Redning Sønderjylland, Slagelse Brand og Redning, Nordsjællands Brandvæsen og Østjyllands Brandvæsen anvender frivillige i den borgerrettede forebyggelsesindsats
- **Inddragelse af hjemme- og sundhedsplejen.** Slagelse Brand & Redning, Brand & Redning MidtVest, Nordjyllands Beredskab og Helsingør Brandvæsen uddanner hjemmeplejen til at foretage brandforebyggende hjemmebesøg (Tryghedsambassadører). Brand & Redning Sønderjylland gennemfører visiterede brandforebyggende hjemmebesøg af sårbare ældre og andre udsatte borgeres boliger via hjemmeplejen
- **Inddragelse af social og sundhedsforvaltninger.** Hovedstadens Beredskab, Slagelse Brand og Redning og Sydvestjysk Brandvæsen inddrager de kommunale forvaltninger i målrettede indsatser i udsatte boligområder. Brandforebyggelsesinitiativer inkluderer opsætning af røgalarmer i udvalgte boligområder med sårbare og udsatte boeere.
- **Frivillige programmer for målrettet civilbeskyttelse.** Der kan peges på positive erfaringer af samarbejde mellem ejerkommuner, kommunale redningsberedskaber og Beredskabsforbundet (BF) om målrettede programmer for uddannelse af borgere i civilbeskyttelse. Eksempelvis har Beredskabsforbundet sammen med bl.a. Odder kommune uddannet borgere i beskyttelse mod oversvømmelse (Bo vandsikkert). Sammen med en række kommunale redningsberedskaber, herunder Østsjællands Beredskab og Frederiksborg Brandvæsen har BF gennemført undervisning i ulykkesforebyggelse og bekæmpelse - specifikt tilpasset boligforeninger, institutioner mv.

5.1 INDDRAGELSE AF ANDRE AKTØRER I DEN BORGERRETTEDE FOREBYGGELSE

FORDELE

- Der kan sikres en bred kontaktflade i den borgerrettede brandforebyggelsesindsats, uden at det nødvendigvis binder væsentlige operative ressourcer

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Der skal etableres uddannelse og forebyggelseskoncepter, der kan gennemføres af civile aktører uden beredskabsmæssig uddannelse
- Der skal etableres samarbejdsaftaler med kommunale forvaltninger og civile aktører om gennemførelsen af kampagner og undervisning.

ULEMPER

- Forebyggelsesopgaven delegeres til aktører uden en beredskabsmæssig uddannelse.
- Derved kan det være en udfordring at fastholde det faglige kvalitetsniveau i den borgerrettede forebyggelse.

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Der skal forelægge frie midler til at etablere og gennemføre borgerrettede forebyggelsestiltag med civile aktører.
- Kommunale Redningsberedskaber med entrepriser kan være afskåret fra at anvende beredskabspersonel til borgerrettede forebyggelsestiltag inden for de eksisterende kontraktmæssige rammer.
- Civile aktører skal være villige til at støtte borgerrettede forebyggelsesaktiviteter.
- Inddragelse af andre aktører i brandforebyggelse kan fordre, at de kommunale aktører har ressourcerne til det.

5.2 SYSTEMATISK ARBEJDE MED NEDBRINGELSE AF BLINDE ALARMER

FORMÅL:

- Mindskelse af operative ressourcer på blinde alarmer.

BESKRIVELSE

- Blinde alarmer udgør i dag knap halvdelen af alle alarmer og driver en stadig større del af ressourceforbruget i redningsberedskaberne.
- Offentlige institutioner står for omkring halvdelen af de blinde alarmer
- Halvdelen af redningsberedskaberne har i deres risikobaserede dimensioneringsplaner angivet en overordnet strategi for forebyggelse af blinde alarmer.
- En række redningsberedskaber forsøger at forebygge blinde alarmer gennem systematisk opfølgning på blinde alarmer med ABA-anlæggets ejere.
- Derudover kan data om blinde alarmer opsamles og analyseres af redningsberedskabets forebyggende afdeling med henblik på at målrette informationskampagner og andre tiltag, på de ejendomme, hvor risikoen for blinde alarmer er størst.

VURDERING AF PRAKSIS

EMNE	VURDERING
Øge robusthed	
Forbedre dimensionering	
Implementerbarhed	

CASES

- **Hovedstadens Beredskab** prioriterer, at holdledere drøfter forebyggelse af blinde alarmer med ejere af ABA-anlæg ved udrykning til blinde alarmer.
- **Nordjyllands Beredskab** har igangsat et samarbejde med Aalborg Universitet om analyse af data fra ABA-anlæg, der kan medgå til forebyggelse af blinde alarmer.

5.2 SYSTEMATISK ARBEJDE MED NEDBRINGELSE AF BLINDE ALARMER

FORDELE

- Mindre ressourceforbrug: Blinde alarmer driver mange udrykninger. Særligt hos entreprisberedskaber og deltidsbrandvæsener driver det også udgifter.
- Øget robusthed: Færre blinde alarmer mindsker risiko for samtidige hændelser, hvor slukningstog er optaget af udrykninger til blinde alarmer.

IMPLEMENTERINGFORUDSÆTNINGER

- Holdledere skal uddannes i forebyggelsesindsatsen, og der skal etableres procedurer for, hvordan dialogen med ejere af ABA-anlæg kan foregå
- Forebyggelsesafdelinger eller de dele af organisationen i redningsberedskaberne, som arbejder med forebyggelse, skal klædes på til at kunne analysere blinde alarmer og målrette indsatser og kampagner mod disse, eventuelt i samarbejde med BRS

ULEMPER

- Forslaget skal vurderes op imod andre forebyggelsestiltag og indgå i en samlet prioritering af forebyggelsesindsatsen

IMPLEMENTERINGBARRIERER

- Incitamentsmodellen i flere kommunale beredskaber betyder, at der skabes indtægter gennem de blinde alarmer. Det skal undersøges, hvordan denne konflikt kan imødekommes.